

Nytt frå Fagområde for allmenntmedisin, UiB

Allmennlegen og kjønns mangfaldet

Allmennlegane møter det samme kjønns mangfaldet som finst i befolkninga, men i mange tilfelle utan å kjenne til denne delen av pasienten sitt liv. Å ha kunnskap om og respekt for dette mangfaldet aukar sjansen for å gje god hjelp.

Vi som arbeider innan akademisk allmenntmedisin, har to særskilte ansvar for å auke kvaliteten på helsehjelpa, nemleg gjennom utdanning og forskning. Professor Kirsti Malterud har gjort ein spesielt viktig innsats på forskningssida, gjennom deltaking i mange viktige forskingsprosjekt, ofte med stor relevans for allmenntpraksis.

Vi har også hatt doktoravhandling om lesbiske kvinner sitt møte med helsetenesta, der nokre viktige råd vart formulert: Det er viktig at legen veit, for å kunne forklare samanhengar og fordi det kan vere medisinsk relevant. Allmennlegen må ikkje ta for gitt at alle nye pasientar er heterofile. Legen må ha tilstrekkeleg kunnskap om helsetilhøve for spesifikke grupper, for enten å gje hjelpa sjølv eller tilvise vidare når det er relevant.

Enten ein er fastlege eller legevaktlege så må ein ofte stille spørsmål om pasientens sosiale nettverk og kanskje også spesifikt om seksualitet. Gode formuleringar kan da vere: Bur du aleine eller med ein partner? Er partnaren din mann eller kvinne? Trur du din seksualitet er relevant for dette helseproblemet?

Når det gjeld utdanning, skjer vår innsats gjennom foredrag, publikasjonar, læreverk og tradisjonell studentundervisning. Sjølv om kjønns mangfald ikkje er eige tema i undervisninga, så prøver vi både gjennom kliniske tilstandar og kommunikasjonstema å ha eit blikk for slike problemstillingar.

Steinar Hunskaar
steinar.hunskar@uib.no

PraksisNett: 10 mill. på statsbudsjettet!

Det nasjonale forskningsnettverket *PraksisNett* får i 2023 støtte over statsbudsjettet med 10 millioner kroner som ledd i styrking av forskning i primærhelsetjenesten.

PraksisNett har siden 2018 vært i en etableringsfase, og

har hatt 65 millioner kroner i støtte fra Forskningsrådet. Prosjektleder er Guri Rørtveit, professor i allmenntmedisin ved UiB.

PraksisNett består av nesten 500 fastleger som er knyttet til fire regionale enheter. Disse fastlegene dekker ca. 10% av befolkningen. Fastlegene skal delta i kliniske forskningsprosjekt eller rekruttere pasienter til ulike studier.

Partnere i PraksisNett er de medisinske fakultetene ved Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, NTNU og Universitetet i Tromsø, samt NORCE og Nasjonalt senter for e-helseforskning.

Legeforeningen er også en aktiv støttespiller, og PraksisNett har fått internasjonal oppmerksomhet.

Ny bok: Diktsamling frå Anders Bærheim

Professor emeritus i allmenntmedisin Anders Bærheim har debutert som lyrikar med diktsamlinga *Underveis i landskap* på Lyrikkforlaget. Han seier sjølv at «diktene er et forsøk på å sette noen ord på det ordløse i landskapet, i oss selv, hos andre og i verden rundt oss.» Bærheim har tidlegare oversatt den tyskspråklege dikteren Paul Celans Schneepart til norsk.

Ekspertutval fekk hjelp frå Bergen

Regjeringa har nedsett eit ekspertutval for å komme med forslag til tiltak for å løse fastlegekrisa. Der er ikkje medlemmer frå dei allmenntmedisinske miljøa i Bergen, men utvalet har invitert til innspel og råd frå ulike kantar, også frå oss.

Førsteamanuensis Knut Eirik Eliassen deltok i møte med komiteen om grunnutdanning og spesialistreglane, medan Jesper Blinkenberg og Steinar Hunskaar frå Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin deltok i eit møte om legevakt og fastlegeordninga.

Utredninga med utvalet sine forslag er venta i desember.

Praksisveilederkurs høsten 2023

UiB sitt tradisjonelle emnekurs for praksisveiledere blir neste gang 17.-19. september 2023 på Stalheim nær Voss. Tema: «Læring gjennom klinisk praksis». Det er et praktisk

kurs som kombineres med teori fra internasjonale kapasiteter innen medisinsk pedagogikk, ved at kurset er samtidig med konferansen «First Nordic Conference on Medical Workplace Learning». Kurset skal stimulere fastleger til å begynne/fortsette med veiledning av studenter og leger i spesialisering. Frist for påmelding er ikke før 1. juli 2023, men sett gjerne av tiden allerede nå!

UiB-studie påvirker britisk helsepolitikk

Det britiske underhuset har lagt fram en rapport om allmenntpraksis, der forskning på fastlegeordningen fra UiB og NORCE har fått en framtreddende plass. En studie som kom i fjor, fant at det å ha samme fastlege over tid reduserte risikoen for død, bruk av legevakt og akutte innleggelse i sykehus med ca. 25% etter 10-15 år.

Finansminister og tidligere helseminister i England, Jeremy Hunt, har tatt opp studien i parlamentet en rekke ganger på bakgrunn av at britene gjorde om på fastlegeordningen slik at man kun er tilknyttet et fastlegekontor og ikke en bestemt fastlege. Dette har ført til mye misnøye i befolkningen, informasjonssvikt og dårligere tilgang til helsetjenesten.

Nye AFU-stipend

Allmenntmedisinsk forskningsutvalg (AFU) har tildelt nye korttidsstipend til fastleger med rettleiar og kontakt med allmenntmedisinmiljøet i Bergen:

- Lucia Corral-Kaland, fastlege i Alver, med prosjekt om diabetes i allmenntpraksis
- Irina Halbostad, fastlege i Namsos, med prosjekt om innvandrerpasientar under pandemien
- Eilen Nordlie, fastlege i Vestvågøy, med prosjekt om demensutredning

Ny professor:

Thomas Mildestvedt

Vi gratulerer førsteamanuensis i allmenntmedisin og fastlege i Bergen Thomas Mildestvedt, som etter vurdering av vitenskapleg og utdanningsfagleg kompetanse har fått opprykk til professor i allmenntmedisin.